

מסורת הש"ס

נפל לנו חלא מאי מי אמרין החומץ טעמו קשה ואין השרץ מפיגו לתת בו טעם: אימרטוטי אימרטו. לחתיכות דקות קטנות ושרץ איסורו * כנעדה טעמואלו וחישינן דלמא בולע חתיכות שרץ זהדי חומץ: בחמשין. כיון דחומץ טעמו קשה לא צעי שמין לטוילה דאפילו בחמשין לא יהיב ציה טעמא: ה"ג וכן כל איסור שפוטרה. וכן הלכה רוחת ישראל דמין בשאנו מינו בששים (א) (ב) חוץ מחמץ אבל מין צמינו מוקמין צפסחים (דף ג.) הלכתא במשהו כרז וטעמא משום דכל איסורין שפוטרה מין צמינו צמינו כרז וצמחן גזירה שאינו מינו אטו מינו: ברתנא אס היס בחוקה המשפחה. מפרש בגמרא שאל"פ שהפליג ישראל מן העוד כוכבים מיל אס לא הודיעו שהוא מפליג מותר דמירתת עובד כוכבים כל שעתא השתא אמי: ואס הודיעו שפליג. שמתרחק וחציות סתומות היו: שיעורו כדאי שישפוט וישפוט ויגוז. אס שהה כדי שיקוז העוד כוכבים נקב צמגופת החציות ויחזור ויסתום הנקב ומיבש הסתומה אסור: רש"ג אומר. אינו נאסר אלא עד שישהא כדי שיפתח את כל מגופת החציות וא"ל לנטולה שלא תשבר כולה: ויגוף. ויעשה מגופה אחרת חדשה: ותיגוז. ומיבש אבל לשתימת חור לא חששו משום דמינכרא. ושתום לשון שטום העין (במדבר כד) עין פתוחה דשפיר חוי: המניה יינו בקרון או צפסיה. עם העוד כוכבים: והלך. ישראל בקפנדריא דרך קצרה: ונכנס למדינה ורחץ. צמחץ מותר כיון דעובד כוכבים לא ידע דשאי מרתת ולא נגע: דולקין. משגוי"ר: מה שעל השולחן אסור. דמימר אמר עובד כוכבים זה ישראל זה זמנני לאכול ולשתות ונגע: שעל הדולקין מותר. דאין מוקל לטעורו זו: ואס אמר לו הוי מווג ושופה. הואיל וחזק את ידיו צרשות צמקת סמכא דעמיה ונגע כצליה: חציות פתוחות. שצצות אסורות: סתומות מותרות. עד שישהא שיפתח ויגוף ויגוז וסתמא כרזן שמעון מלח קמי שישפוט: גב' מאי שאל רישא ומאי שאל סיפא. הא קא (א) חזו להו דנגע דקמני טעונין טהרות והני לאו חציות נינהו סתומות: צמטהר חמרי.

(א) תרומות פ"ד מ"ג, (ב) חולין ג. ונ"ס איתא המנה עובד כוכבי בחטורו וישראל יולא ונכנס מותר, (ג) ויגוף עורן הדלפק פירוש כל עץ שנתנו בו כל של יין וכן גירסת הרב מברטנורא, (ד) חגיגה כ: (ע"ש) ומספחא דטהרות פ"ו ה"ו, (ה) רש"י אבל מין צמינו צמינו חוץ מחמץ דאפי' בשאנו מינו מוקמין, (ו) ז"ל ידים פ"ד מ"ז, (ז) אלהות פ"א מ"ז ע"י מפליג טו: וזה ג"כ, (ח) גי' רש"י.

גליון הש"ס

רש"י ד"ה אימרטוטי וכו' בבבבשה. ע' יצמח דף קיד ע"ב מוס' ד"ה משום:

הגהות הב"ח

(א) במשנה עובד כוכבים שהיה מעביר לישראל כ"ל ויחית עס נחת: (ב) שם ונכנס למדינה: (ג) שם א"פ שירא: (ד) נ"ס פליג מן (יותר ממיל) תלמי' וי"ז ואלפסי והאשכנזי והרמב"ם גורס: דמי: (ה) שם אמר רבי יצחק נפחא רישא צמטהר: (ו) רש"י ד"ה ה"ג וכן וי' דמין בשאנו מינו בששים אבל מין צמינו במשהו חוץ מחמץ דאפילו בשאנו מינו מוקמין צפסחים הלכתא במשהו כרז: (ז) ד"ה מאי שאל רבי יצחק דקמני: (ח) תוס' ד"ה איבעיא וי' או דילמא מעט הוא שבה השרץ: (ט) וכן וי' דמרתת נינהו מ"מ כשהוא בקדירה: (י) ד"ה הכי דמי וי' דלדרכה מדקמני סיפא ואס הודיעו שהוא מפליג אסור וי' מדמני חזוקת המשפחה דאי ר"ל כוון שאל הודיעו וי' שאף שלא הודיעו: (כ) ד"ה מאי שאל רבי יצחק דמי: ליתסר ולא דמי:

לעזי רש"י

משגוי"ר [משגוי"ר]. ארון כלים.

מוסף רש"י

אע"פ שיצא ונכנס מותר. מחמץ עובד כוכבים דלמא אחי ישראל ולא נגע (חולין ג.) הרי שהיו חמרי ופועליה. עמי הארץ, טעונין טהרות. כוון יין חציות של חרס וכן אין טעונין חטוק וכל חרס אינו מיטמא מגזר, אפילו כו' טהרותיו טהורות. ואין חוששין שמה נגע. דכיון דלא הודיעו שהוא מפליג כל שעתא כדרי שעתא אחי (חגיגה ב.).

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סמ.

דאף בשאר שרשים פגם מותר אי משום דאשכחיה קמשבח וא"ת וליפשוט ליה טעמיה דרז מההיא דפ"ק דחולין (דף ח:) ושם ד"ה השוחט) השוחט צקנין של עובדי כוכבים רב אמר קולף ושמואל אמר מדיח ואע"ג דסתם כלי עובדי כוכבים אינם בני יומן דהשתא הוי לפגם וי"ל דהסתם מיירי בידוע שנתמשו בו ציוס א"י הסם טעמא משום שמונית דאיסור הנדצק בדופני הסכין שהוא צעין והוי לשבח גס כשאינו בן יומן וא"ת מאי קאמר הכא לא ידענא אי אשכחיה משבח ליעטמיה קפילא ארמאה וי"ל דשמה עכצא צשיכרא מחזק את השכר ומחממו והשתא כשנחמזק השכר אין ידוע אס מחמת השכר עצמו וק"ל כרזא דאמר נותן טעם לפגם מותר אף צשרטי ונפקא מינה דכשאינו צת יומן ויכולא בו מותר אף צשרטי:

איבעיא דהו נפ"ל דגו חלא ב'י. וא"ת מ"ש משאר איסורין כמו צשיכרא וי"ל משום דחלא חזק מאלד ואגב חורפיה נותן טעם לשבח כמו גבי חילתים או דלמא מעט (ח) השרץ נגד המשקה וא"כ אין לנו לאסור כל כך ולכן היה שאל מה יהיה ממנו: **הוא אימרטוטי אימרטו**. יש לתמוה עכשיו היאך אנו אוכלים דבש צדורים והלא רגלי הדצורים מעורבים בדבש ואף על גב דהוי פגם מ"מ השרץ עצמו דאיפגם מיתסר לכ"ע לכ"נ לר"ת דודאי רגלי הדצורים כיון דעלמות עצמא נינהו מותרים דהא העלמות טהורים דתנן במס' (ט) (ט) (פ"א) עלמות החמור טהורות ורגלי הדצורים כעלמות החמור והא דאמר' (ט) אצרים אין להם שיעור אפילו פחות מכאן מן המה פחות מכעדה מן השרץ היינו לענין טומאה וכגון דאיכא צשר עליה הא לאו הכי טהורין ולענין אכילה שפיר דמי: **סבר** לשעורוי בכ"א אמר לא גרע מותריה ב'י. תימה נהי דמרתת נינהו (כ) כשהוא בקדירה צדצר לח צטלה צס' דלאמר פרק גיד הנשה (חולין דף א.) קדירה שצבל צה תרומה לא יצבל צה חולין ואס צבל צג"ט וי"ל דס"ל כיון שטעמו חזק צשכר יש למתוה למרתת לדבר יצב וא"ת צמא לא צטלי צלחוד ומאמס כמו ערלה וכלאי הכרס וי"ל דשאני הסם משום דהוי איסור הנאה לכן לא ילפינן מיניה שרשים דשרו צנהא

אצל תרומה שרי צנהא: **בתבלין** ופ"פ צין דא במי' שטמיהו. לא צס' ולא צק' שהרי מעט תבלין נותן טעם בקדירה גדולה אבל אין לומר דלא צטלי כלל דהא צדדי נותן טעם חשצין ליה ולא צדדי צבתנא' הרי שהיו חמרי וי' דמרתת צצא להס דרך עקלתון וי"ה הכא כוון שיצא לו דרך עקלתון ותימה מאי צעי הכי דמי והא מדקמני סיפא ואס הודיעו שהוא מפליג מכלל דרישא צלא הודיעו שפליג והיינו חזקת המשפחה דידיה וי"ל דלדרכה מדקמני סיפא ואס הודיעו (י) אסור משמע ליה דא"כ רישא דמי צחוקת המשפחה היינו שימור חשיב טפי מלא הודיעו שפליג מדמני צחוקת המשפחה ואי ר"ל כוון (י) שאלן שהודיעו שפליג לישתוק מלישנא צחוקת המשפחה ומכללא דסיפא שמעינן ליה אלא ודאי צא לומר שאף לא הודיעו שפליג יש לחוש צדצר כיון שרואהו העובד כוכבים שמתרחק וטעד דלרץ שס חזקת שימור אחר וקצעי מאי הוי ומשני דמתינא כו' כוון שיוכל לצא עליו דרך עקלתון: **מאי** שני רישא ומאי סיפא. פ"י דרישא אמאי לא הוי טהרותיו טהורים כמו צסיפא וא"ת ליצני ליה דרישא מיירי צלא הודיעו שהפליג ולכן שרי דמתינא אס היינו צחוקת המשפחה מותר והיינו כשלא הודיעו שהפליג ומיכר רש"י דלא דמי למתני' דהא מיירי צטהרות כוון פירות שהוא מחזיק צדידו ונגוע צהס ככל שעה ולכן פריך דאין לחלק ומ"מ קשה דלוקמא צחציות ולא תקשי מידי דהא טהרות משמע נמי צחציות ועוד קשה דאי מיירי כמו שפירש הקונטרס א"כ לא הוי ליה למיפך מרישא מיניה וציה צדדיא מ"ט דרישא טהרותיו טהורות כיון שהוא מחזיק בו ונגוע צהס דפ"ה לכ"נ לר"י דלעולם מיירי צחציות מיהו צפחחות שקל ליגע צהו לכן לא מצי לשנויי צלא הודיעו שהפליג (כ) מ"מ ליתסר ולא דמי למתני' דשרי גבי יין צלא הודיעו שהפליג דמתני' מיירי צחציות סתומות וא"ת אכתי לוקמא צסתומות כמו מתני' ולא תקשה רישא לסיפא וי"ל דעל כרחק לא מיתוקמא צרייתא צסתומות מדקמני כיון שנתעלמו ממנו טהרותיו טמאות ואי צסתומות הא צעינן כדי שישפוט וישפוט ויגוז אף צהודעה שהפליג מדקמני צמתנינן:

עין משפט
נר מצוה
א (מ"י) פ"ג מהל'
תרומות ה' א':
עב ב מ"י פט"ו מהל'
מאכלות אסורות
הלכה לא סמוג לאוין קמא
טוש"ע י"ד ס' קד פס"ק
א:
עב ג מ"י ע"ג ס' ו סמוג
שס טוש"ע י"ד ס' נח
ספ"ק א:
עב ד ה ו ז מ"י שס
פ"ב הלכה טו ח
סמוג לאוין רמח טוש"ע
י"ד ס' קצט פ"א:
עב ח ט מ"י שס הלכה
יח טוש"ע שס ספ"י
א:
עב י מ"י פ"ג מהל'
משבח ומושב הלכה ה
וע"ש צ"מ: